

වැව් ගම් පුබුදුව වියාපෘතිය

දේශගුණික විපර්යාසයන්ට අනුහුරුවීම සඳහා වූ ඒකාබද්ධ ජල කළමනාකරණ
වියාපෘතිය

CLIMATE RESILIENT INTEGRATED WATER MANAGEMENT PROJECT
(CRIWMP)

උතුරු මැද පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

දේශගුණික සුහුරු ගෙවත්ත

හැඳින්වීම

දේශගුණික සුහුරු කෘෂිකර්මය

දේශගුණික සුහුරු කෘෂිකර්මය FAO ආයතනයේ නිර්වචනයට අනුව ස්තම්භ 3කි.

1. දේශගුණික වෙනස්වීම් සඳහා අනුහුරු වීම.
2. එලදායිතාව ඉහළ නැංවීම
3. හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම

දේශගුණික සුහුරු ගෙවත්තක අඩංගු විය යුතු ලක්ෂණ

1. ක්ෂුද්‍ර ජල කලමනාකරණ ක්‍රම භාවිතය මගින් ජල කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම.
2. වසුන් භාවිතය (පිදුරු/ කපා ඉවත් කරන බෝග අපද්රවය/ තණකොළ/.....) සහ ආවරණ බෝග යෙදීම මගින් ජලයේ වාෂ්පවීම් අවම කිරීම මෙන්ම පාංශු ගුණාත්මය වර්ධනය.
3. බඳුන් ගත වගාව මගින් ගංවතුර අවස්ථාවන් සහ වියළි අවස්ථාවන් සඳහා දේශගුණ ප්රත්‍යස්ථතාවය වැඩි කිරීම
4. කාබනික පොහොර භාවිතය සහ කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය තුළින් රසායනික පොහොර භාවිතය අවම කිරීම සහ එමගින් වඩාත් සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ආහාර රටාවකට හුරු කරවීම
5. ජීව වායු එකකයක් ස්ථාපනය මගින් නිවස සඳහා අවශ්‍ය බලශක්තිය නිවසේ ඉවතලන අපද්රවය තුළින්ම නිෂ්පාදනය කරගැනීම සහ ගෙවත්ත සඳහා අවශ්‍ය කාබනික පොහොර වර්ග නිපදවාගැනීමේ හැකියාව වැඩි කිරීම.
6. පලතුරු හෝග හා විශේෂයෙන්ම උණ භාවිත පලතුරු වර්ග වගා කිරීම තුළින් බෝග විවිධාංගීකරණය වැඩි කිරීම සහ අමතර ආදායමක් ලැබීම.
7. ගෙවත්ත වටා පස් සෝදා යාම අවම කිරීම සඳහා ග්ලිරිසිරියා, පාවට්ටා හෝ දෙහි මගින් ජීව වැටක් යෙදීම මෙන්ම වන සතුන්ගෙන් සිදුවන හානි සඳහා අමතර ආරක්ෂාවක් ඇතිකර ගැනීම.
8. පාංශු බාදනය අඩු කර ගැනීම සඳහා සමෝච්ඡ ක්රමයට ලියදි සහ පාත්ති සකස් කර ගැනීම.
9. පාංශු සංරක්ෂණ වැටි භාවිතය මගින් පාංශු බාදනය අවම කර ගැනීම
10. සූර්යය බල ශක්තිය භාවිතා කිරීම වැනි පරිසර හිතකාමී සහ වඩා ලාබදායී බලශක්ති ප්රභවයන්ට යොමු වීම
11. භූමි කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීම. මේ සඳහා වැල් බෝග වැට සඳහා යෙදීම මෙන්ම අතුරු බෝග වගාවට යොමු වීම.
12. වියළි කලාපයට උචිත බෝග වගා කිරීම.
13. දේශීය හෝග වගාකිරීම (දේශීය තක්කාලි, බණ්ඩක්කා, නියං වැටකොලු, දඹල,) සහ දේශීය අල හෝග (රාජ අල, බතල බදුන් ගත වගාව) වර්ග පාංශු බාදනය අවම වන අකාරයට වගා කිරීම

14. කෘෂිකර්ම විකර්ෂක, පලිබෝධනාශක භාවිතය සහ ගෙවතු තුළදීම සකස් කර ගැනීම . මේ සඳහා ජරායෝගික පුහුණු සැපයීම (පුන්තක්කු (පොහොර සංස්ථාව) / ග්ලිරිසිඩිය දියර පොහොර/....)
15. ගෙවතු විවිධත්වය වැඩි කර ගැනීම සහ අමතර ආදායමක් ලබා ගැනීම සඳහා මී මැසි පාලන ඒකක භාවිතය වැනි ක්රම සඳහා යොමු වීම.
16. ඖෂධ පැල වර්ග
17. කරපිංචා / මුරුංගා පස් වැටි මත වගාව මගින් පාංශු වැට්ටල ස්ථායීතාව වැඩි කිරීම
18. බැසිල් /මින්ඩි/ අසමෝදගම් / අබ වගාව
19. කෘෂි විකර්ෂක සේර/ ආදී පැල අන්තර් ගත කිරීම හා පෙරමෝන උගුල් භාවිතය තුළින් රසායනික පලිබෝධ මර්ධනය අවම කිරීම
20. ටිකිරි කොටුව
21. බීජ වර්ග සහ රෝපණ ද්රව්ය ගෙවත්ත තුළම නිෂ්පාදනය කිරීමේ හැකියාව
22. නිෂ්පාදන සහ ගෙවත්තේ ජරමිතිකරණය (GAP/ PGS)
23. සත්ත්ව පාලනය සමඟ ගෙවත්ත ඒකාබද්ධ කිරීම
24. ගෙවත්තේ නිෂ්පාදන වියදම්, ආදායම් සහ ලිපි ලේඛන වාර්තාවක් නඩත්තු කිරීම තුළින් මුදල් ඵලදායී ලෙස යෙදවීම.
25. ගෙවත්තේ මූල්‍යමය ධාරිතාවන් වැඩි කිරීම සඳහා මුදල් ඉතුරුම් ක්‍රම භාවිතා කිරීම

එල්ලංගා පරිසරි පද්ධතියතුල මූලික ගෙවතු වර්ග

- I. වැව් ආශ්‍රිත ගෙවතු (මායිම)
- II. පෝෂක ප්‍රදේශය
- III. සාමාන්‍ය ගෙවත්ත

Components of Climate Smart Agriculture

1. Use of Micro irrigation methods for effective water use
2. Mulching for water conservation (paddy straw, crop residue cover crop etc)
3. Potted cultivation agricultural crops
4. Use of production and use of organic fertilizer and minimize inorganic fertilizer usage
5. Production of biogas by using animal and crop waste
6. Fruit and underutilize fruit planting enhance crop yield and farmers income
7. Use of live fence in order to prevent soil erosion
8. Preparation of contour type planting beds to minimize soil erosion
9. Contour bunding to minimize soil erosion
10. Use of solar energy for irrigation and power use
11. Use of creeping crops for fence and intercrops to enhance land use efficiency
12. Selection of drought tolerant crops
13. Use of local well adopted crop varieties instead of hybrid varieties
14. Use of organic insect repellents instead of inorganic one
15. Introduction of bee keeping
16. Planting of medicinal plants in soil bunds.
17. Use of pheromone traps and integrated pest management
18. Planting of insect repellent plants
19. Use of GAP/ PGS standard
20. incorporate animal husbandry

	අඩංගු විය යුතු ලක්ෂණ	වැව් ආශ්‍රිත ගෙවතු (මායිම)	පෝෂක ප්‍රදේශය	සාමාන්‍ය ගෙවත්ත
1.	ක්ෂුද්‍ර ජල කලමනාකරණ ක්‍රම භාවිතය මගින් ජල කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම.	බිංදු ජල, විසිරුම්, bucket kit සහ වෙනත් ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්රම හඳුන්වාදීම.	බිංදු ජල, විසිරුම්, bucket kit සහ වෙනත් ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්රම හඳුන්වාදීම.	බිංදු ජල, විසිරුම්, bucket kit සහ වෙනත් ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්රම හඳුන්වාදීම.
2.	පාංශු ජලයේ වාෂ්පවීම් අවම කිරීම සහ රසායනික වල් මර්ධනය අවම කිරීම තුළින් පාංශු ගුණාත්මය වර්ධනය.	වසුන් භාවිතය සහ ආවරණ බෝග වර්ග හඳුන්වාදීම.	වසුන් භාවිතය සහ ආවරණ බෝග වර්ග හඳුන්වාදීම.	වසුන් භාවිතය සහ ආවරණ බෝග වර්ග හඳුන්වාදීම.
3.	බදුන් ගත වගාව මගින් ගංවතුර අවස්ථාවන් සහ වියලි අවස්ථාවන් සඳහා දේශගුණ ප්‍රත්‍යස්ථතාවය වැඩි කිරීම	බදුන්ගත වගාවන් ජරවලිත කිරීම	බදුන්ගත වගාවන් ජරවලිත කිරීම	බදුන්ගත වගාවන් ජරවලිත කිරීම
4.	කාබනික පොහොර භාවිතය සහ කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය තුළින් රසායනික පොහොර භාවිතය අවම කිරීම සහ එමගින් වඩාත් සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ආහාර රටාවකට හුරු කරවීම	කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ඒකක හඳුන්වා දීම.	කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ඒකක හඳුන්වා දීම.	කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ඒකක හඳුන්වා දීම.
5.	ජීව වායු එකකයක් ස්ථාපනය මගින් නිවස සඳහා අවශ්‍ය බලශක්තිය නිවසේ ඉවතලන අපද්‍රව්‍ය තුළින්ම නිෂ්පාදනය කරගැනීම සහ ගෙවත්ත සඳහා අවශ්‍ය කාබනික පොහොර වර්ග නිපදවාගැනීමේ හැකියාව වැඩි කිරීම.	—	ජීව වායු ඒකක ස්ථාපනය	ජීව වායු ඒකක ස්ථාපනය
6.	බහු වාර්ෂික පලතුරු හෝග හා විශේෂයෙන්ම ඌණ භාවිත පලතුරු වර්ග වගා කිරීම තුළින් බෝග විවිධාංගීකරණය වැඩි කිරීම සහ අමතර ආදායමක් ලැබීම.	ඌණ භාවිත පලතුරු හඳුන්වා දීම සහ බහු වාර්ෂික පලතුරු බෝග සඳහා යොමු කරවීම	ඌණ භාවිත පලතුරු හඳුන්වා දීම සහ බහු වාර්ෂික පලතුරු බෝග සඳහා යොමු කරවීම	ඌණ භාවිත පලතුරු හඳුන්වා දීම සහ බහු වාර්ෂික පලතුරු බෝග සඳහා යොමු කරවීම
7.	ගෙවත්ත වටා පස් සෝදා යාම අවම කිරීම සඳහා ග්ලිසිරියා, පාවට්ටා හෝ දෙහි මගින් ජීව වැටක් යෙදීම මෙන්ම වන සතුන්ගෙන් සිදුවන හානි සඳහා අමතර ආරක්ෂාවක් ඇතිකර ගැනීම.	ග්ලිසිරියා, පාවට්ටා හෝ දෙහි මගින් ජීව වැටක් සඳහා යොමු කරවීම	ග්ලිසිරියා, පාවට්ටා හෝ දෙහි මගින් ජීව වැටක් සඳහා යොමු කරවීම	පාවට්ටා හෝ දෙහි මගින් සත්ත්ව හානි අවම කිරීමට ජීව වැටක් සඳහා යොමු කරවීම
8.	පාංශු බාදනය අඩු කර ගැනීම සඳහා සමෝච්ඡ ක්‍රමයට ලියදි සහ පාත්ති සකස් කර ගැනීම.	සමෝච්ඡ පාත්ති සහ ලියදි සඳහා යොමු කිරීම.	සමෝච්ඡ පාත්ති සහ ලියදි සඳහා යොමු කිරීම.	—

9.	පාංශු සංරක්ෂණ වැටි භාවිතය මගින් පාංශු බාදනය අවම කර ගැනීම	පාංශු සංරක්ෂණ වැටි යෙදීම	පාංශු සංරක්ෂණ වැටි යෙදීම	—
10.	සූර්ය බල ශක්තිය භාවිතා කිරීම වැනි පරිසර හිතකාමී සහ වඩා ලාබදායී බලශක්ති ප්‍රභවයන්ට යොමු වීම	සූර්ය බල ශක්තිය මගින් ක්රියාත්මක වන ජල සැපයුම් ක්රම හඳුන්වා දීම	සූර්ය බල ශක්තිය මගින් ක්රියාත්මක වන ජල සැපයුම් ක්රම හඳුන්වා දීම	සූර්ය බල ශක්තිය මගින් ක්රියාත්මක වන ජල සැපයුම් ක්රම හඳුන්වා දීම
11.	ගෙවත්තේ භූමි කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීම.	වැල් බෝග වැට සඳහා යෙදීම සහ අතුරු බෝග වගාවට යොමු කරවීම	වැල් බෝග වැට සඳහා යෙදීම සහ අතුරු බෝග වගාවට යොමු කරවීම	වැල් බෝග වැට සඳහා යෙදීම සහ අතුරු බෝග වගාවට යොමු කරවීම
12.	වියළි කලාපයට උචිත බෝග වගා කිරීම.	වියළි කලාපයට උචිත බීජ වර්ග ලබාදීම	වියළි කලාපයට උචිත බීජ වර්ග ලබාදීම	වියළි කලාපයට උචිත බීජ වර්ග ලබාදීම
13.	දේශීය භෝග වගාකිරීම සහ දේශීය අල භෝග (රාජ අල, බතල බදුන් ගත වගාව) වර්ග පාංශු බාදනය අවම වන අකාරයට වගා කිරීම	දේශීය තක්කාලි, බණ්ඩක්කා, නියං වැටකොලු, දඹල, සහ දේශීය අල භෝග (රාජ අල, බතල) බදුන් ගත වගාව	දේශීය තක්කාලි, බණ්ඩක්කා, නියං වැටකොලු, දඹල, සහ දේශීය අල භෝග (රාජ අල, බතල) බදුන් ගත වගාව	දේශීය තක්කාලි, බණ්ඩක්කා, නියං වැටකොලු, දඹල, සහ දේශීය අල භෝග (රාජ අල, බතල) වගාවන්
14.	කාබනික කෘමි පාලන ක්රම හඳුන්වාදීම සහ ගෙවතු තුළදීම සකස් කර ගැනීම. මේ සඳහා ප්‍රායෝගික පුහුණු සැපයීම (පුන්තක්කු (පොහොර සංස්ථාව) / ගිලිරිසිඩිය දියර පොහොර/....)	කාබනික කෘමි විකර්ෂක, පලිබෝධනාශක භාවිතය	කාබනික කෘමි විකර්ෂක, පලිබෝධනාශක භාවිතය	කාබනික කෘමි විකර්ෂක, පලිබෝධනාශක භාවිතය
15.	ගෙවතු විවිධත්වය වැඩි කර ගැනීම සහ අමතර ආදායමක් ලබා ගැනීම සඳහා මී මැසි පාලන ඒකක භාවිතය වැනි ක්‍රම සඳහා යොමු වීම.	මී මැසි පාලනය ප්රවලිත කිරීම	මී මැසි පාලනය ප්රවලිත කිරීම	මී මැසි පාලනය ප්රවලිත කිරීම
16.	ගෙවත්තේ බෝග විවිධාංගීකරණය	පලතුරු, ඖෂධ පැල වර්ග, පලා වර්ග, කුළු බඩු වර්ග, බැසිල් /මින්ටි/ අසමෝදගම් / අබ වගාව	පලතුරු, ඖෂධ පැල වර්ග, පලා වර්ග, කුළු බඩු වර්ග, බැසිල් /මින්ටි/ අසමෝදගම් / අබ වගාව	පලතුරු, ඖෂධ පැල වර්ග, පලා වර්ග, කුළු බඩු වර්ග, බැසිල් /මින්ටි/ අසමෝදගම් / අබ වගාව

17.	පාංශු වැට්ටල ස්ථායීතාව සහ සුරක්ෂිතතාව වැඩි කිරීම	කරපිංවා / මුරුංගා පස් වැට් මත වගාව	කරපිංවා / මුරුංගා පස් වැට් මත වගාව	—
18.	ගෙවත්තේ නිෂ්පාදන පලිබෝධනාශක අවම භාවිතයකින් වගා කිරීම	කෘමි සංවෘත දැල්, කෘමි විකර්ශක සේර/ ආදී පැල අන්තර් ගත කිරීම හා පෙරමෝන උගුල් භාවිතය	කෘමි සංවෘත දැල්, කෘමි විකර්ශක සේර/ ආදී පැල අන්තර් ගත කිරීම හා පෙරමෝන උගුල් භාවිතය	කෘමි සංවෘත දැල්, කෘමි විකර්ශක සේර/ ආදී පැල අන්තර් ගත කිරීම හා පෙරමෝන උගුල් භාවිතය
19.	නිවසේ අවම ශ්රම දායකත්වයට ගැලපෙන ලෙස ගෙවත්ත සැලසුම් වීම	ටිකිරි කොටුව	ටිකිරි කොටුව	ටිකිරි කොටුව
20.	බීජ වර්ග සහ රෝපණ ද්‍රව්‍ය ගෙවත්ත තුලම නිෂ්පාදනය කිරීමේ හැකියාව	බීජ වර්ග පලමු වර්ෂයේ ගෙවත්ත ස්ථාපිත කිරීමට පමණක් ලබාදීම සහ බීජ නිෂ්පාදනයට හුරු කරවීම.	බීජ වර්ග පලමු වර්ෂයේ ගෙවත්ත ස්ථාපිත කිරීමට පමණක් ලබාදීම සහ බීජ නිෂ්පාදනයට හුරු කරවීම.	බීජ වර්ග පලමු වර්ෂයේ ගෙවත්ත ස්ථාපිත කිරීමට පමණක් ලබාදීම සහ බීජ නිෂ්පාදනයට හුරු කරවීම.
21.	නිෂ්පාදන සහ ගෙවත්තේ ප්‍රමිතිකරණය (GAP/ PGS)			
22.	සත්ත්ව පාලනය සමඟ හැකි සෑම විටම ඒකාබද්ධ කිරීම			
23.	ගෙවත්තේ නිෂ්පාදන වියදම්, ආදායම් සහ ලිපි ලේඛන වාර්තාවක් නඩත්තු කිරීම තුලින් මුදල් ඵලදායී ලෙස යෙදවීම.			
24.	ගෙවත්තේ මූල්‍යමය ධාරිතාවන් වැඩි කිරීම සඳහා මුදල් ඉතුරුම් ක්රම භාවිතා කිරීම			

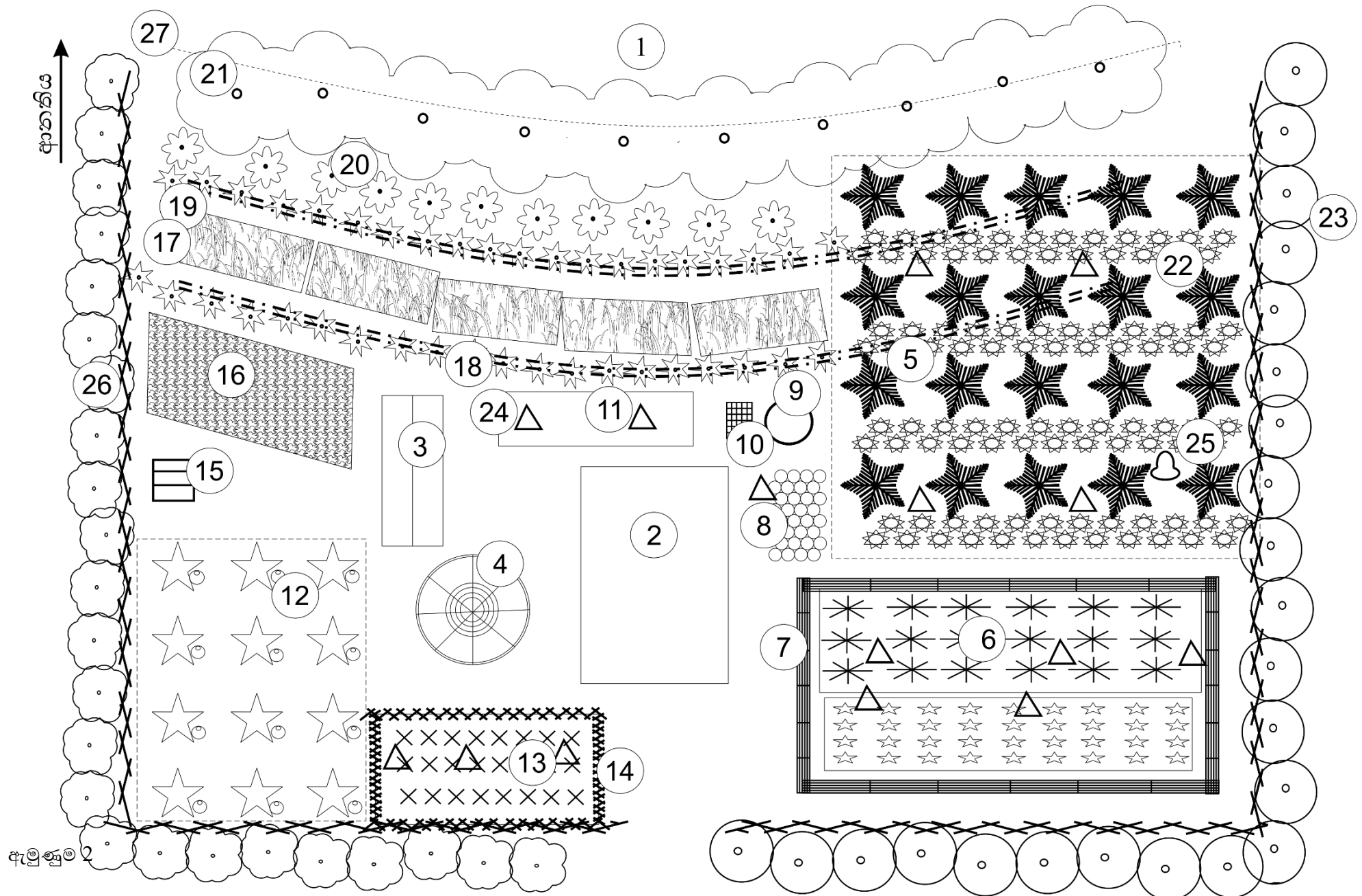
කේෂත්‍ර සහ ප්‍රතිලාභීන් තෝරාගැනීම

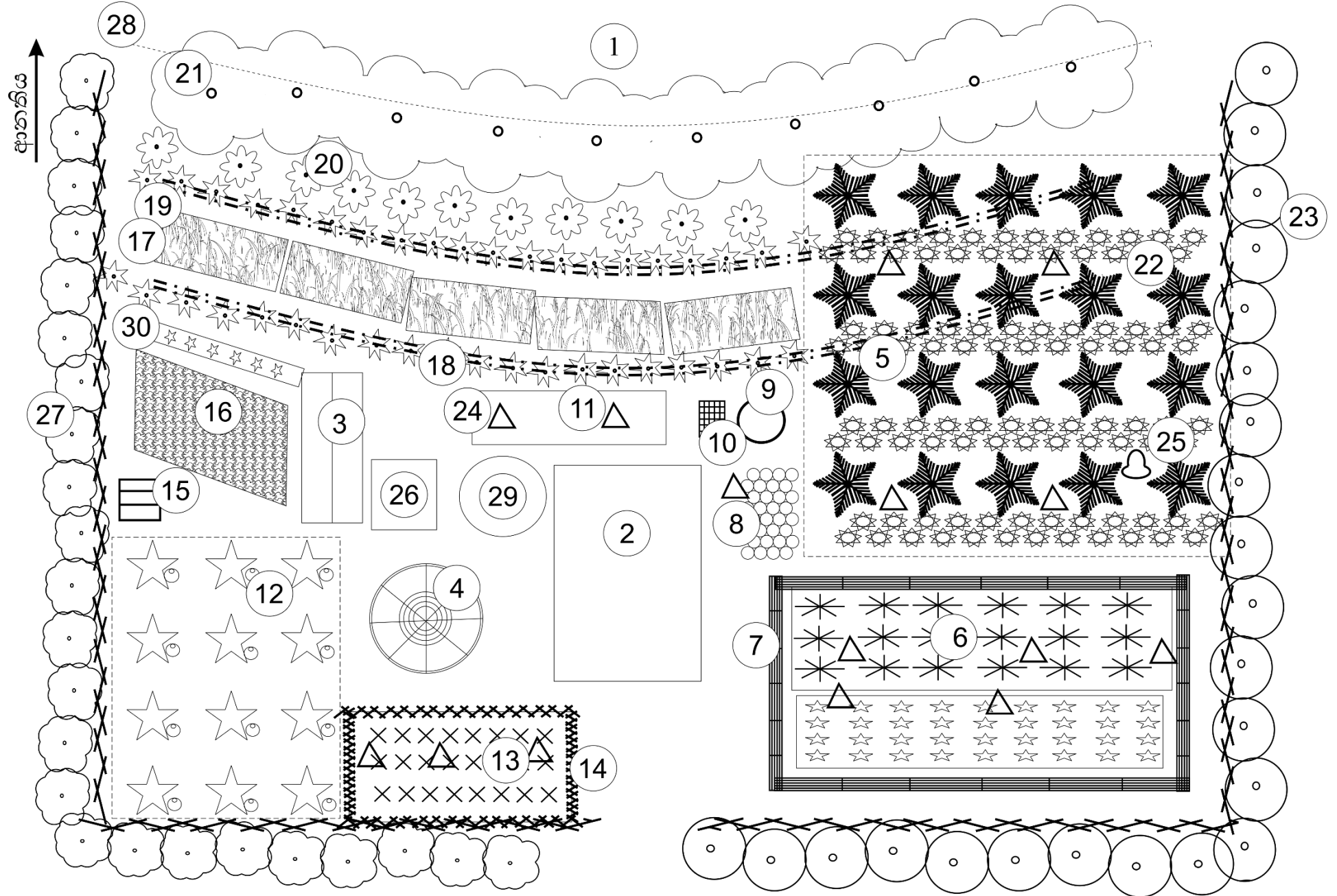
- a. එල්ලංගා පරිසර පද්ධතිය තුළ පදිංචි සහ පරිසර පද්ධතියට අහිතකර බලපෑම් එල්ල කරන සහ කේෂත්‍ර සහ ගොවීන් සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබාදේ.
- b. කාන්තාවන් වැන්දඹුවන් සහ විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති පුද්ගලයින් සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබාදේ.
- c. කෘෂි ව්‍යවසායකයින් ලෙස නගා සිටුවීම සඳහා විභවයක් ඇති ගොවීන් කෙරෙහි ප්‍රමුඛතාවයක් ලබාදේ.

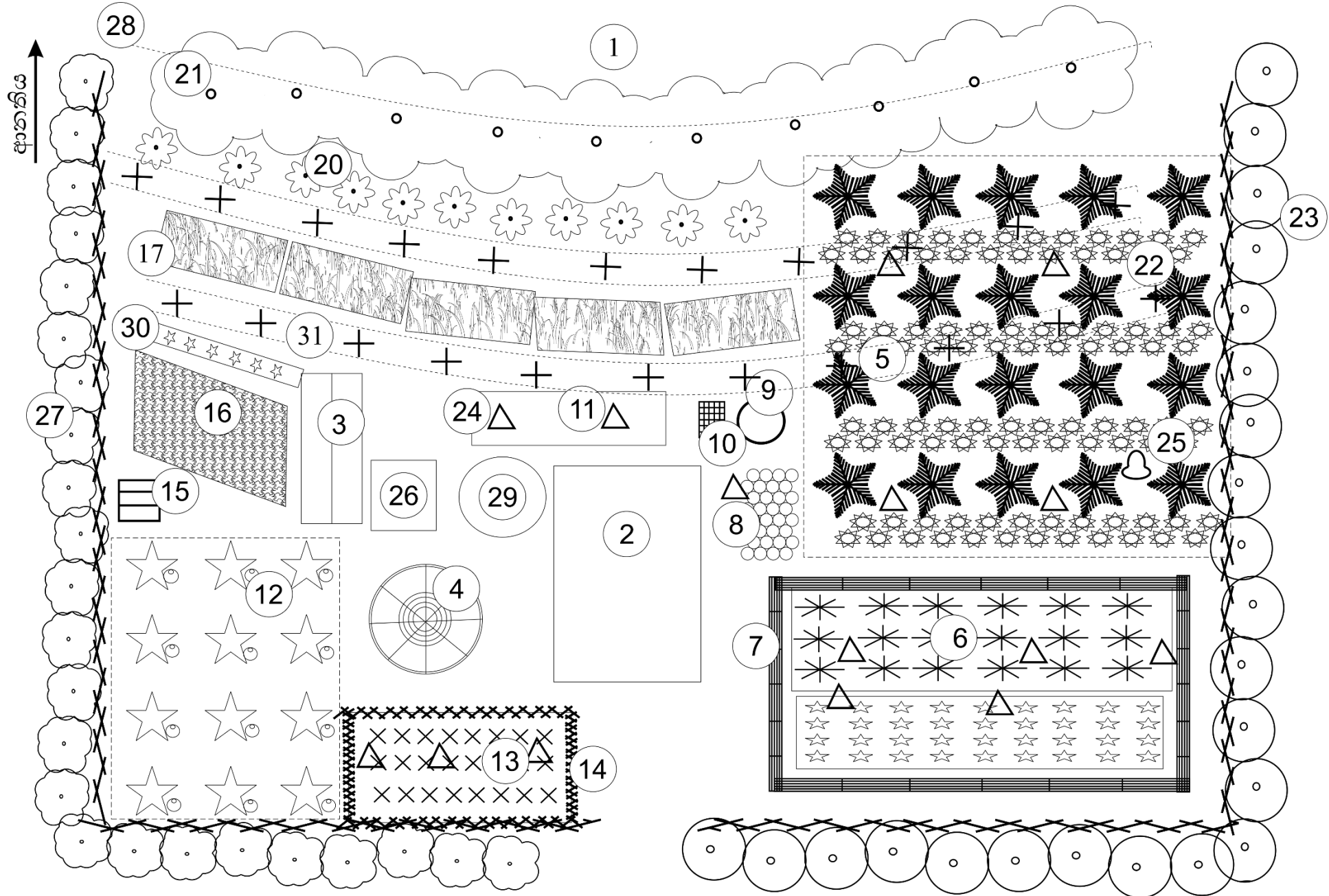
දේශගුණික සුහුරු ගෙවතු වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය

1. ගොවීන් හඳුනාගැනීම/ඇගයීම සහ කාංච කිරීම.
 - a. තොරතුරු පත්‍රිකා මගින් ගොවියාගේ මූලික තොරතුරු වාර්තා ලබා ගැනීම
 - b. ගෙවතු වර්ගීකරණය - වාණිජ මට්ටමේ ගෙවතු / පරිභෝජන මට්ටමේ ගෙවතු
2. ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම.
 - a. දේශගුණික විපර්යාස සහ අභියෝග
 - b. කෘෂිකර්මාන්තය සහ ආහාර ගැටළුව
 - c. ජල සහ එල්ලංගා පරිසර සංරක්ෂණ අවශ්‍යතාවය
 - d. මුදල්, සම්පත්, සහ බලශක්ති කළමනාකරණය
 - e. දේශීය ආහාර
3. තාක්ෂණික පුහුණු හා පහසුකම් ලබාදීම.
4. කේෂත්‍ර උපදේශනය
5. ගෙවතු ඇගයීම

දේශගුණික සුහුරු ගෙවත්ත - වැව ආශ්‍රිත ගෙවතු සැලැස්ම

ඇමුණුම 4

1. වැව/ ගස්ගොම්මන
2. නිවස
3. සත්ත්ව පාලන ඒකකය
4. කාබනික පොහොර/ කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන ඒකකය
5. බහු වාර්ෂික බෝග වගාව
6. දේශීය බෝග වර්ග
7. කෘමි සංවෘත දැල්
8. බදුන්ගත වගාව
9. ලීඳ/ කෘමි ලීඳ
10. සූර්ය පැනල ඒකකය
11. පලා වර්ග
12. ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදනය සහිත බහු වාර්ෂික බෝග වර්ග (අඹ/ කටු අනෝදා)
13. දේශීය එළවළු වර්ග වගාව
14. වැට බෝග
15. මී මැසි පාලන ඒකකය
16. තෘණ වගාව
17. සමෝච්ඡ ලෙස සකස් කරන ලද පාත්ති සහ ලියදි
18. පාංශු සංරක්ෂණ වැටි

19. පාංශු සංරක්ෂණ වැටි මත මුරුංගා හෝ කරපිංචා වගාව
20. උෞෂ්‍ය භාවිත පලතුරු වගාව
21. වන වගාව
22. අතුරු බෝග වගාව (අන්තෘසි)
23. දෙහි මගින් ජීව වැට
24. ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්රම
25. පෙරමෝන උගුල්
26. කුළු බඩු ශාක වර්ග
27. ග්ලිසිරියා මගින් ජීව වැට
28. HFL සීමාව
29. ජීව වායු ඒකකය
30. සේර සහ කෘමි විකර්ෂක ශාක සහිත වැටිය
31. සිරස් ලෙස බෝග වගාව (කරවිල, පතෝල , වැටකොළු,..)